

**בית משפט לענייני משפחה בנצרת
- חסוי -**

תאריך: 9 בינואר

תיק אימוץ 07/19
2020

בפני כב' סגן הנשיא, השופט אסף זגורי

**בעניין הקטינים: אלמוני יליד 2015 (להלן "אלמוני")
פלמוני יליד 2017 (להלן: "פלמוני")**

המבקש: היועץ המשפטי לממשלה

- נ ג ד -

**המשיבים: 1. פלונית
2. פלוני**

פסק דין משלים לעניין צמצום תוצאות האימוץ

1. ביום 19/11/2019 ניתן פסק דיני החלקי המכריז על שני הקטינים אלמוני ופלמוני כברי אימוץ כלפי הוריהם הביולוגיים וזאת בהסכמתם.
2. הקטינים ככל הנראה יאומצו בקרוב בידי משפחת האומנה שהינה אומנת קרובים (קרבת משפחה לאם) ומכל מקום זהות האומנה ידועה להורים וזהות ההורים ידועה למשפחת האומנה.
3. בין ב"כ היועמ"ש (והאפו"ט' לדין) לבין ההורים נותרה מחלוקת לעניין אופן שאלת צמצום תוצאות האימוץ; המומחית שמונתה על ידי בית משפט זה המליצה להותיר המפגשים במתכונת דומה יחסית לנהוג עד כה ולקיימם במרכז הקשר אחת לחודשיים שלושה. ההורים מבקשים לקיים את המפגשים אחת לחודשיים. ב"כ היועמ"ש והאפו"ט' לדין עותרים לכך שהמפגשים יתקיימו שלוש עד ארבע פעמים בשנה בלבד (אחת לשלושה חודשים).
4. בבסיס עתירות ב"כ היועמ"ש והאפו"ט' לדין הטיעון כי מדובר בילדים מורכבים מבחינת צרכיהם, כי ההורים מתקשים להיענות לצרכיהם בחדר הקשר וכי הם מעוניינים יותר במפגשים עבור עצמם, אך המפגשים אינם משרתים בהכרח את הילדים, כי יש צורך בייצוב תחושת האימוץ וההשתייכות של הילדים בבית הוריהם המיועדים לאימוץ, כי קיים קושי בשל המעברים וכי די בנסיבות אלו במתכונת מפגשים של 4 פעמים בשנה. על יסוד טענות אלו שגם מצאו חיזוק מסוים בדיווחים בכתב מטעם גורמי המקצוע, ראיתי לנכון להציע

בית משפט לענייני משפחה בנצרת - חסוי -

תיק אימוץ 07/19
2020

תאריך: 9 בינואר

- 1 לצדדים להסכים על מתכונת של 4 מפגשים בשנה במשך שנתיים ולאחר מכן קביעת ברירת
2 מחדל של 6 מפגשים בשנה אלא אם כן מצב הילדים לא יאפשר זאת. ההורים התנגדו
3 להצעה זו ולפיכך נדחתה ההכרעה בהקשר זה למועד מאוחר יותר לאחר שיונחו לפניי דיווח
4 מרכז הקשר לעניין האינטראקציה בין ההורים לבין הילדים.
5
6 .5 לאחר הכרזת הקטינים כבני אימוץ כלפי הורים, הוגש דיווח כתוב ממרכז הקשר המסכם
7 נאמנה את האינטראקציה בין הילדים לבין ההורים. נאמנה נאמר, כיוון שלא הסתפקתי
8 בדיווחים הכתובים וראיתי לנכון לצפות בעצמי במפגש בין ההורים לבין ילדיהם במרכז
9 הקשר בעיר מגוריהם וזאת ביום 1/1/2020. התרשמותי דומה להתרשמות הכתובה של
10 מנחת מרכז הקשר ובכל זאת מעט שונה.
11
12 .6 צפיתי במשך שעה במפגש כאמור (ההורים לא ידעו על כוונתי להגיע מבעוד מועד) וגם
13 שוחחתי עם העו"ס במרכז הקשר. התרשמותי מהקשר של ההורים עם הילדים חיובית יותר
14 מדיווחי והתרשמות העו"ס לחוק האימוץ, האפוטי' לדין ובי"כ היועמ"ש.
15
16 .7 אין ספק כי האב הוא הדומיננטי והרגיש יותר באותם מפגשים עם הילדים. הוא פעיל
17 במשחק עמם, הוא קשוב לעתים רבות לבקשותיהם, הוא יוזם פעילות עמם, הוא מקבל
18 הנחיות עו"ס מרכז הקשר ויש לו חיבור טוב יותר עמהם מאשר לאם. האם פסיבית מאוד
19 במרכז הקשר, צריכה דרבון רב, כמעט ולא מתקיים קשר רגשי בינה לבין הילדים, אך
20 לפרקים קיים גם מגע, קשר ומשחק בינה לבין הילדים. באינטראקציה ראיתי לא אחת
21 כיצד האב "זורם" עם רצון הילדים מבחינת המשחק, מגלה סבלנות רבה כלפיהם והילד
22 הבכור בעיקר נהנה מאוד מחברתו, אך גם פלמוני. האב לא כועס על הילדים, כאשר
23 מפרקים בנייה ומגלה הבנה. לעתים הוא צריך להיות המבוגר האחראי ולהציב גבולות יותר
24 ברורים. הוא מגלה התלהבות מפלמוני אם כי ניכר כי חסרות לו מיומנויות אינטראקציה
25 עם ילד כה צעיר. יוער כי התנאים אינם אידיאליים במרכז הקשר. ההורים נדרשו לשחק
26 עם הילדים על הרצפה הקרה בחודש ינואר והחדר עצמו קטן יחסית ואין אפשרות להורים
27 ולילדים לשבת על ספה אחת למשל. האב היה פעיל במהלך כל המפגש, הוציא אנרגיות
28 רבות (בוודאי גם רגשיות) עד כי נראה שאף התעייף מעט לקראת סיומו.
29
30 .8 אין ספק, כי למרות זאת קיימים גם ליקויים באינטראקציה שניתן להצביע עליהם בקלות:
31 ראשית, קיים קושי לאב לקיים את האינטראקציה בו זמנית עם שני הילדים. שנית, האב
32 מנסה לחבר בין הילדים לבין אמם לא תמיד בצורה מותאמת לרצונותיהם וצרכיהם. הוא
33 דורש מהם למשל שיחבקו או ינשקו את אמם והם נרתעים מכך. גם תגובתם של הילדים
34 למגע פיסי של האם אינה נלהבת תמיד. המפגש עם הילדים לא מתוכנן ובתחילתו הוא מפגש

בית משפט לענייני משפחה בנצרת -חסוי-

תאריך: 9 בינואר

תיק אימוץ 07/19
2020

- 1 מבולבל. נראה כי חסרים חיזוקים חיוביים מצדו לילדים, לפעמים יש הפסקה במשחק או
2 בפעילות לצרכים של האב (מנסה לקרב את האם למי מהילדים ובעיקר לפלמוני מתוך רצון
3 לרצות את האם ולא מתוך הבנה של צרכי פלמוני), הוא לא תמיד מצליח לשים לב לצרכיו
4 של הבן הקטן פלמוני והוא מתקשה למעשה גם לצרף את האם לפעילות (לא כל כך
5 באחריותו שכן קשייה של האם הם הגורם המרכזי לכך). קושי נוסף לאב היה בפרידה
6 מהילדים בסיום המפגש. הוא לא מסביר לילדים מה מתרחש כעת וכאשר הילדים פונים
7 בשאלה, לאן יילך ומדוע לא יצטרף אליהם הוא לא מוסר להם תשובות והילדים נותרים
8 מבולבלים.
- 9
- 10 9. בכל הנוגע לתפקוד האם בקשר, כאן אין חילוקי דעות ובית המשפט תמים דעים עם
11 המומחית, האפוטי' לדין והעו"ס לחוק האימוץ. האם "פשוט אינה נמצאת במפגש". כלומר,
12 היא נוכחת פיזית, אך היא לא נוכחת מבחינה אקטיבית. האם עמדה דקות ארוכות מן הצד
13 כאשר האב שיחק עם מי מהילדים ולא הצטרפה. גם כאשר מנחת מרכז הקשר העירה לה
14 על כך וביקשה ממנה להצטרף היא לא עשתה כן מיד אלא לאחר מספר דקות נוספות. היא
15 אינה יוזמת כמעט משחקים עם הילדים. היא מדברת על עצמה עם המנחה. היא לא יוזמת
16 אינטראקציה שהילדים מעוניינים בה אלא כזו שהיא מעוניינת בה (מגע פיזי), הקשר היחיד
17 שלה במפגש היה עם הבן פלמוני ולא עם הבן הבכור. היא לא מעורבת במשחק של האב עם
18 הילדים. בתחילת המפגש היא עמדה מן הצד ונדרשה לעידוד ודרבון רב כדי להצטרף
19 לפעילות וגם הדרבון לא תמיד יש בו די. יצוין עם זאת, כי לפרקים כאשר הצטרפה לפעילות
20 עלה בידה לשחק מעט עם פלמוני אך האינטראקציה הייתה דלה ביותר ולא אחת נקטעה
21 בשל עיסוק של האם בדברים שאינם קשורים כלל למשחק או למפגש. לעתים העירה כי
22 שערך של הילד מלוכלך ללא תשומת לב כלל להשפעת אמירה שכזו לילד. היא בוודאי לא
23 הובילה את המשחק והקשר. היא לא מגלה התלהבות מיצירות או משחק של הילדים
24 ועסוקה מאוד בעצמה. באמצע המשחק יכול אחד הילדים לעזוב את המשחק והיא תמשיך
25 במשחק ללא שימת לב שהילד כבר לא שם אלא עסוק בדבר מה אחר. לאחר כחצי שעה
26 חשה סחרחורת והתקשתה להמשיך בפעילות. האב ניסה לקרב כאמור את הילדים לאם,
27 אך הם הביעו לא אחת התנגדות לכך. בפרידה מהילדים לא ידעה בדיוק מה לעשות ונותרה
28 פסיבית מאוד.
- 29
- 30
- 31 10. בסיכומו של דבר, לא נראה כי הילדים ניזוקים מהמפגש עם הוריהם הביולוגיים ובחלק
32 מהזמן גם נהנים ממנו (בעיקר מהאב). שניהם נראים נינוחים מאוד חרף היעדר פעלתנות
33 ויוזמה מצד האם והישארותה בצד רוב הזמן. למרבה המזל, האב בעל יכולות טובות יותר,

בית משפט לענייני משפחה בנצרת -חסוי-

תאריך: 9 בינואר

תיק אימוץ 07/19
2020

- 1 נכונות לקבל הנחיות ועצות, הוא מצליח לזרום עם הילדים, לשחק עמם ולגרום להם
2 להנאה.
3
4 11. אין ספק, כי כפי שעלה בתצפית אצל המומחית, כך גם במרכז הקשר עולה הדואליות של
5 המילה "אמא". הילדים כבר רואים באם האומנה אם לכל דבר ועניין וכאשר האב מבקש
6 מהם ללכת ל"אמא" הם כמעט יוצאים מהחדר בחיפוש אחר אם האומנה ולא לגמרי
7 מבינים שהוא מתכוון למשיבה. עניין זה גורם לבלבול רב בקרב הילדים והן משפחת
8 האומנה והן המשיבים צריכים להכין עצמם מראש לתסריטים אלה וליצור משמעות
9 ואבחנה מبدלת תוך שיתוף הילדים ומתן הסברים ברורים. איני מוציא מכלל אפשרות אף
10 כי המשיבים ומשפחת האומנה יחד עם איש מקצוע יישבו לשיחה משותפת ללא הילדים
11 כדי לקבוע את המסרים שיש להעביר לילדים בהקשר זה.
12
13 12. על הרצף שבין אימוץ סגור לבין אימוץ פתוח, אין ספק כי מקרה זה ממוקם במקום "טוב
14 באמצע" שעה שלא מדובר במקרה עם נתק מוחלט בין הילדים לבין הוריהם, אלא על אימוץ
15 פתוח שבו צריך להתקיים קשר עם השגחה כמה פעמים בשנה (על רצף הפתיחות באימוץ
16 ראו בהרחבה במאמרו של
17 Siegel, D.H., (2003), Open adoption of infants: Adoptive parents' feeling seven
18 years later, *Social Work* 48(3) 409;
19 Siegel, D.H., (2013) Open adoption: Adoptive Parents' Reactions Two Decades
20 Later, *Social Work*, 58(1) 43-52
21 המחקר מראה כי ללא קשר לטיב צמצום תוצאות האימוץ, הילדים נתרמים מאימוץ פתוח
22 בבחינה רטרואקטיבית, הם בדרך חשים רגשות חיוביים כלפי ההורים הביולוגיים
23 ומעוניינים בקשר עמהם והם חשים בנוחות עם האימוץ הפתוח, דבר שנתפס כמשרת את
24 עיקרון טובת הילד.
25
26 13. הצדדים אינם חלוקים כי אימוץ פתוח כאמור הוא הפתרון לצמצום תוצאות האימוץ
27 בנקרה זה, המחלוקת היא לעניין היקף המפגשים.
28
29
30 14. ברור לבית המשפט כי מעבר לנעשה במפגשים יש לקחת בחשבון הטרחה של המשפחה
31 המאמצת, את הקושי של הילדים במעברים עצמם ובהכנות והעובדה שמדובר בילדים
32 מורכבים. ובכל זאת, לא מדובר במקרה שבו יש להפחית דרמטית את המפגשים בין הילדים
33 לבין הורים לפי התרשמותי הבלתי אמצעית מהקשר (עם כל הקשיים והביקורת שיכולה

**בית משפט לענייני משפחה בנצרת
-חסוי-**

תאריך: 9 בינואר

תיק אימוץ 07/19
2020

- 1 להיות בעיקר ביחס לאם). זאת ועוד, בית המשפט משוכנע כי אם ההורים הביולוגיים
2 יירתמו גם להכנה המפגשים מראש ויהיו שותפים למסר אחיד לילדים כפי שצוין לעיל, הם
3 אולי גם יגלו מוטיבציה לשיפור המפגשים (בעיקר האב).
4
5 15. בנסיבות אלו, מקובלת עלי עמדת ההורים ובאי כוחם ואני קובע כי המפגשים בין ההורים
6 לבין הילדים יתקיימו אחת לחודשיים במרכז הקשר.
7
8 16. אני מורה לעו"ס לחוק האימוץ ליזום מפגש מקצועי משותף של ההורים האומנים
9 והביולוגיים בסוגיית המסר שיש להעביר לילדים בעניין "מי זו אמא ומי זה אבא"? מדובר
10 בנושא טעון עבור ההורים הביולוגיים בוודאי וגם מורכב עבור הילדים ואני מותיר עיתוי
11 קביעת המפגש האמור לעו"ס.
12
13 17. אני מורה להורים הביולוגיים לתכנן טוב יותר המפגשים עם הילדים ולקבל סיוע בעניין זה
14 מעו"ס מרכז הקשר או עו"ס משפחה.
15
16 המזכירות תמציא לצדדים ולאפוטי לדין ותסגור את התיק.
17 הותר לפרסום לבקשת הלשכה לסיוע משפטי.
18
19 ניתן יום חמישי י"ב טבת תש"פ, 9 בינואר 2020 בהיעדר הצדדים.
20
21
22
23
24
25
26
27

**אסף זגורי, שופט
סגן הנשיא לענייני משפחה**